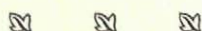

land niet hebben. Nog steeds zijn er anemonen in dit meer rotsachtige gebied, maar de orchideeën verdwijnen, tot ge in een steenwoestenij zijt aangeland. Misschien is er een pad, misschien ook niet, wat komt 't er op aan, we gaan omhoog. Over de steenmassa's heen wacht ons nieuwe bekoring. Ge zoudt meenen, dat hier alle plantengroei moest ophouden, doch zie eens, hoe deze *Cerastium*-groep zich vasthecht aan elk spleetje in den steen en honderden helder witte bloemen draagt; hoe hier midden in steengruis overal *Ranunculus glacialis* en *alpinus* te voorschijn komen met hun helderwitte, of aan de onderzijde donkerrose bloemen. Hoe schitteren ze de zon tegemoet. En is 't geen wonder van schoonheid, deze Alpenleeuwebek met z'n hard paars en oranje? Ge vergeet deze bontgekleurde schoone nimmer, zoo ge haar eenmaal hebt gezien.

(Wordt vervolgd).

J. C. CETON.

WAARNEMINGEN AAN ROOFVOGELS EN UILEN.

V.

Ransuil (*Asio otus otus* L.).

In den zomer van 1931 trof ik het, in een stuk dennenbosch in Hulshorst een ransuilenbroedsel te kunnen waarnemen. Ik ontdekte de uilen op 7 Juli 's avonds, toen ik langs een weggetje fietste, dat kilometers ver langs het dennenbosch loopt, precies de grens volgend van de dennenbosschen van de hoge Veluwe en van de gecultiveerde strook langs de Zuiderzee. Een dergelijk landschap is voor ransuilen ideaal: de dennenbosschen bieden nestgelegenheid, de akkers en weiden leveren voedsel in overvloed. Ik was dan ook pas een paarhonderd meter op weg, of ik hoorde vanuit het bosch het karakteristieke geluid van de jonge uilen, een „klagend” klinkend „pie — ü”. Op hetzelfde oogenblik zag ik den ouden uil overvliegen met een prooi in de klauwen; hij kwam van het bouwland, zooals al van tevoren naar den bouw van het landschap te verwachten was¹⁾.

Ik volgde den ouden uil en ging op het geluid van de jongen af en niet lang daarna trof ik hen aan, nog op het nest, maar volkomen vlug, zoodat ze bij mijn nadering het bosch invlogen.

Vanaf dezen avond heb ik de (twee) jonge ransuilen elken avond in hetzelfde bosch hooren roepen tot en met 22 Augustus; daarna was er niets meer van te bespeuren. Al dien tijd werden ze door de oude(n) onderhouden. Het roepen werd, met heel korte onderbrekingen, den heelen nacht volgehouden. Dit is doelmatig, omdat de jongen al spoedig niet meer in het nest zaten en in het bosch anders niet gemakkelijk te vinden waren. Kwam de oude uil met prooi, dan was er op deze wijze door het geluid „voeling” met de jongen.

1) Later kon ik nog dikwijls waarnemen, dat de oude uil met prooi kwam. Alle keeren kwam hij van het bouwland. Dit was en bleef dus zijn jachtterrein.

WAARNEMINGEN AAN ROOFVOGELS EN UILEN ☼ ☼ ☼ 335

Zooals we in D. L. N. van September 1931 meegedeeld hebben, bestaat er in het voedsel van den ransuil, net zooals dat bij den kerkuil en den velduil zoo bekend is, een duidelijke afhankelijkheid van den aanwezigen voedselvoorraad. Wat het meest voor de hand ligt, wordt het meest gegeten. Nu wisten we, dat de veldmuizen dit jaar op verschillende plaatsen weer talrijk waren en we waren benieuwd, in hoeverre dat ook hier weer in het ransuilenvoedsel te merken zou zijn. We zochten dus weer ijverig braakballen en bepaalden het gehalte aan veldmuizen. Tot onze verwondering bleek dit, voor deze omstandigheden, ongedacht laag te zijn. Deze ontdekking, die dus in tegenspraak leek te staan met onze vroegere ervaringen, kon echter al gauw beter begrepen worden: de veldmuizen leefden in het jachtgebied van dezen ransuil voornamelijk in het koren en daar waren ze voor hem onbereikbaar. Hij moest dus leven van wat hij langs de greppels, wegen en boschranden kon krijgen.

Deze opvatting konden we op zijn juistheid onderzoeken, door het veldmuizengehalte in de braakballen van vóór den oogst te vergelijken met dat van de braakballen van ná den oogst. Leefden de veldmuizen inderdaad veilig in het koren, dan waren ze na den oogst, op het kale veld, beter te grijpen en dan zou dat in het ransuilenvoedsel te merken zijn, doordat na den oogst het veldmuizengehalte zou stijgen.

Bezien we nu de tabelletjes, dan blijkt inderdaad ondubbelzinnig dat we het bij het rechte eind hadden en dat de veldmuizen, zoodra ze niet meer extra beschut zaten, dadelijk meer door de ransuilen gegrepen werden, zoodat deze vrijwel niets anders meer aten.

TABEL I. Overzicht van de prooidieren, aangetroffen in ransuilbraakballen van voor den oogst. Hulshorst, zomer 1931 (49 % veldmuis).

Microtus	Watterrat	Rosse Veldmuis	Bosch-ofHuismuis	Rat	Mol	Spitsmuis (Sorex)	Vogel (zaadeter)
92	10	10	23	1	5	15	31

TABEL II. Overzicht van de prooidieren, aangetroffen in ransuilbraakballen van na den oogst. Hulshorst, zomer 1931 (88 % veldmuis).

Microtus	Bosch-ofHuismuis	Vogel (zaadeter)
30	3	1

Dit kleine gegeven bevestigt dus weer op een iets andere wijze, dat de ransuil eet, wat hij met de jachtwijze die hij nu eenmaal bezit het gemakkelijkst krijgen kan.

N. TINBERGEN.